

Kursmål for obligatorisk kurs ved utvidelse fra klasse B til A1, jf. § 9–20a.

Etter å ha gjennomført opplæringen skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre lett motorsykkel i samsvar med hovedmålet. Eleven skal ha videreutviklet vilje til å ta ansvar og forholdsregler, og til å samarbeide i trafikken.

Eleven skal med bakgrunn i egen erfaring som fører av personbil, øvingskjøring med lett motorsykkel og kunnskap om særskilte utfordringer ved kjøring av motorsykkel, sette seg mål for opplæringen.

Eleven skal gjennom opplevelser og erfaring videreutvikle sin kompetanse i å opptre slik at ulykker unngås.

Eleven skal videreutvikle evne til refleksjon, til å ta andres perspektiv og til å velge kjøremåter med lav risiko.

Eleven skal

- 1. vise tilstrekkelige kjøretekniske ferdigheter til å ha utbytte av kurset ved å
 - a. gjøre seg klar for kjøring og gjennomføre daglig kontroll av kjøretøyet*
 - b. anvende presis kjøreteknikk ved bremsing i ulike hastigheter*
 - c. anvende presis kjøreteknikk ved styring i ulike kurver og hastigheter*
 - d. anvende en tydelig, sikker og effektiv kjøremåte i bolig-, tettsteds-, by- og landevegsmiljø.**

- 2. videreutvikle sin kjørekompetanse i variert trafikk- og vegmiljø ved å
 - a. oppleve og erfare situasjoner med særlige risiko ved kjøring i vegkryss med dårlige siktforhold, spesiell utforming eller andre forhold som krever spesielle løsninger og/eller forholdsregler.*
 - b. oppleve og erfare kjøring i landevegsmiljø med varierende standard der det må tas hensyn til vegbredde, vegdekke, kurvatur, hellingsforhold, dosering og siktforhold.*
 - c. videreutvikle presis kjøreteknikk med tanke på kurveradius, veggrep, miljø og trafikksituasjon*
 - d. videreutvikle sin kjøring i ulike trafikale miljø og kunne ta sikre strategiske og taktiske valg.**

Undervisningen skal legge til rette for at eleven når de målene som er fastsatt i forskrifta, Med tanke på å nå disse kan det arbeides med å nå flere mål samtidig, eller i annen rekkefølge, enn det som er fastsatt i forskrifta for vedkommende trinn eller del av kurs, jf. §§ 7–1 og 7–2.

Aktuelt innhold i undervisningen

I oversikten nedenfor er aktuelt innhold i undervisningen ordnet i tema i samsvar med målene. Oversikten er ikke uttømmende, men illustrerer hva undervisningen bør omfatte. Innenfor forskriftas rammer velger læreren selv, med utgangspunkt i elevens behov og tilgjengelige ressurser, øvingsområder m.m., metoder og rekkefølge i behandlingen av lærestoffet med tanke på å legge best mulig til rette for elevens læring.

Kurset er delt inn i to deler, hvor det under punkt 1. «*eleven skal vise tilstrekkelige kjøretekniske ferdigheter*» skal vurderes om eleven har tilstrekkelige ferdigheter til å ha utbytte av del to av kurset. Dersom det kjøretekniske nivået ikke er godt nok, kan eleven utvikle dette gjennom supplerende kjøretimer, privat øvingskjøring eller en kombinasjon, før del to gjennomføres.

1. Eleven skal vise tilstrekkelige kjøretekniske ferdigheter til å ha utbytte av kurset ved å:

a) Gjøre seg klar for kjøring og daglig kontroll

- Benytte motorsykkelbekledning, som hjelm med visir, briller, hansker, fottøy som dekker over ankelen og hensiktsmessige klær egnet for motorsykkelkjøring.
- Daglig kontroll:
 - lys
 - dekk/lufttrykk
 - brems ved trykkprøve
 - rett innstilling av speil

b) Anvende presis kjøreteknikk ved bremsing:

- Riktig forankring, sittestilling, blikk og løse armer
- Normalbremsing med begge bremseser
- Tilstrekkelig trykk i starten av bremsinga
- Justering av trykk ved blokkering eller nær blokkering ved bruk av ABS og for å stanse angitt sted.
- Optimal bremsing fra 50 km/t til full stans
- Bremsing fra 50 km/t til stans med påfølgende igangsetting umiddelbart etter stans, enten til høyre eller venstre.

c) Anvende presis kjøreteknikk ved styring:

- Riktig forankring, sittestilling blikk og løse armer
- Tydelig og presist svingpunkt
- Styrekommando og nødvendig gasskontroll

d) Anvende en tydelig, sikker og effektiv kjøremåte:

- Bruke hensiktsmessige kjøremåter i situasjoner med særlig risiko for motorsyklister
- Bruke rett plassering i tett trafikk for å bli sett og, forstått og ha tilstrekkelig handlingsrom
- Bruke rett plassering og fart foran og gjennom kurver som gir tilstrekkelig handlingsrom i forhold til vegkant og møtende trafikk
- Kjøre i regulerte og uregulerte kryss
- Innta handlingsberedskap når det er nødvendig

2. Eleven skal videreutvikle sin kjørekompetanse i variert trafikk- og vegmiljø ved å:

a) Situasjoner med særlige risiko:

- Kjøring i kryss som krever at eleven identifiserer særlig risiko for motorsyklist og velger hensiktsmessig og sikker kjøremåte.
- Stoppunkt ved vikeplikt, synlighet og tydelighet ved venstresving med møtende trafikk, lukevalg ved dårlig sikt o.l.

b) Erfare kjøring i landevegsmiljø med varierende standard

- Kjøring i landevegsmiljø hvor det kreves at eleven identifiserer, kurvetype, vegdekke, tverrfall og spor, videre forløp (optiske ledelinjer) for å velge rett fart og plassering.

c) Videreutvikle presis kjøreteknikk:

- Eleven er bevisst sin egen presise kjøreteknikk, benytter og videreutvikler den
- Refleksjonspauser benyttes til at eleven kan beskrive og begrunne valgt kjøreteknikk for god refleksjon

d) videreutvikle sin kjøring og ta sikre strategiske og taktiske valg

- Plan for kjøring
- Valg ut i fra trafikkreglenes bestemmelser
- Forventet adferd av medtrafikanter
- Tidlig og fullstendig overblikk
- Tydelig og forutsigbar kjøremåte
- Tempo, flyt og trafikkavvikling
- Handlings beredskap
- Økonomisk og miljøvennlig kjøring
- Forutsetninger, behov og perspektiv barn og eldre har
- Forutsetninger, behov og perspektiv mopedister har

- Forutsetninger, behov og perspektiv førere av store og tunge kjøretøy har

Kursmål for utvidelse fra klasse B til B kode 139 – rett til å føre lett motorsykkel jf. § 9–20c.

Etter å ha gjennomført kurset skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å ha godt utbytte av avsluttende opplæring for klassen.

Eleven skal ha så god kjøreteknisk ferdighet at oppmerksomheten kan flyttes fra eget kjøretøy til trafikkbildet og samhandlingen med andre trafikanter.

Eleven skal kjøre tydelig, sikkert og selvstendig i variert trafikk.

Eleven skal gjennom hele kurset drøfte sin egen motivasjon og vilje til å anvende kunnskaper og ferdigheter som tilegnes gjennom kurset. Eleven skal vurdere sin egen ferdighet i å bruke, og oppdage mangler ved, motorsykkelen, og til å kjøre i god samhandling med andre trafikanter.

Eleven skal

- 1. gjøre seg klar for kjøring og gjennomføre daglig kontroll av motorsykkelen*
- 2. mestre å kjøre tydelig, sikkert og effektivt i bolig- tettsted-, by- og landevegsmiljø*
- 3. mestre presis kjøreteknikk ved styring i ulike kurver og hastigheter*
- 4. mestre presis kjøreteknikk ved bremsing i ulike hastigheter*
- 5. gjøre rede for tydelig, sikker og effektiv atferd i trafikken, herunder kjøring i tunnel og de regler som gjelder for motorsykkelkjøring*
- 6. utvikle sin kjøring i ulike trafikale miljø og kunne ta sikre, strategiske og taktiske valg.*

Undervisningen skal legge til rette for at eleven når de målene som er fastsatt i forskrifta, Med tanke på å nå disse kan det arbeides med å nå flere mål samtidig, eller i annen rekkefølge, enn det som er fastsatt i forskrifta for vedkommende trinn eller del av kurs, jf. §§ 7-1 og 7-2.

Aktuelt innhold i undervisningen

I oversikten nedenfor er aktuelt innhold i undervisningen ordnet i tema i samsvar med målene. Oversikten er ikke uttømmende, men illustrerer hva undervisningen bør omfatte. Innenfor forskriftas rammer velger læreren selv, med utgangspunkt i elevens behov og tilgjengelige ressurser, øvingsområder m.m., metoder og rekkefølge i behandlingen av lærestoffet med tanke på å legge best mulig til rette for elevens læring.

1 gjøre seg klar og utføre kontroll av motorsykkelen for kjøring

Aktuelt innhold:

- Kontrollpunkter for kontroll før kjøring

- Kjøre utstyr og påkledning
- Førerstøttesystemer
- Motorsykkelens instrumenter og betjeningsinnretninger
- Start og stopp av motor
- Bruk av motorsykkelens parkeringsstøtter
- Forflytte motorsykkelen uten hjelp av motor, fremover og bakover, rett frem og i sving ved å gå ved siden av den
- Valg av motorsykkel som passer den enkeltes behov og ferdighetsnivå
- Innta en hensiktsmessig sittestilling med løse armer og lett bøy i albue
- Benytte ulike innstillinger for å tilpasse motorsykkelen til fører og eventuell passasjer
- Motorsykkelens forankringspunkter

2 mestre å kjøre tydelig, sikker og effektiv kjøring i bolig- tettsted-, by- og landevegsmiljø

Aktuelt innhold:

- Helhetlig overblikk
- Presis kjøremåte
- Ulike slag kryss
- Regler, skilt og vegoppmerking
- Envegsregulering
- Flere kjørefelt
- Forutse og oppfatte andres atferd og særlig risikoforhold
- Handlingsberedskap
- Samhandling
- Kjøring i områder med fartsgrense 70 km/t eller mer
- Sittestilling, forankringspunkter
- Blikkbruk og informasjonsinnhenting
- Kurs- og fartsstabilitet
- Presis kjøreteknikk i kurver
- Normal og rask akselerasjon og retardasjon til og fra ca. 80 km/t
- Kryss, kjøring inn på og ut av større veg
- Særlige risikoforhold
- Møting
- Å bli forbikjørt
- Forbikjøring
- Passasjer, vekt

3 anvende presis kjøreteknikk ved styring i ulike kurver og hastigheter

Aktuelt innhold:

- Sittestilling
- Forankring
- Styrekommando
- Gasskontroll
- Motorsykkelen følger en jevn og stabil kurve

4 anvende presis kjøreteknikk ved bremsing i ulike hastigheter

- Aktuelt innhold:
- Sittestilling
- Forankring
- Bremsetrykk
- Effektiv bremsing
- Stabilitet og balanse ved stans
- Tilgjengelig veggrep
- Beregne bremselengder
- Hastigheter opp mot vanlig kjøring i og utenfor tettbebyggelse

5 gjøre rede for tydelig, sikker og effektiv atferd i trafikken, herunder kjøring i tunnel og de regler som gjelder for motorsykkkelkjøring

- Aktuelt innhold:
- Se-teknikk og sikt
- Riktig bruk av påbudt og tillatt lysutstyr
- Forutse og oppfatte andres atferd og særlig risikoforhold
 - Plassering og fartstilpassing

6 utvikle sin kjøring i ulike trafikale miljø og kunne ta sikre, strategiske og taktiske valg

Aktuelt innhold:

- Selvstendig kjøring
- Valg ut fra trafikkreglenes bestemmelser
- Tidlig og fullstendig overblikk
- Tydelig og forutsigbar kjøremåte
- Tempo, flyt, avvikling
- Handlingsberedskap
- Økonomisk og miljøvennlig kjøring
- Forutsetninger, behov og perspektiv barn og eldre har
- Forutsetninger, behov og perspektiv mopedister har
- Forutsetninger, behov og perspektiv førere av store og tunge kjøretøy har